

- VI Всеукр. наук.-практ. онлайнконф., м. Суми, 16 лист. 2023 р. / за заг. ред. В. М. Успенської. Суми, 2023. С. 180.
3. Сипливець Є. О. Кінезіологічні вправи в роботі з дітьми з особливими потребами. *Партнерська взаємодія у системі інститутів соціальної сфери* : зб. матеріалів IV Міжнар. наук.-практ. конф., м. Ніжин, 10 лист. 2022 р. / за заг. ред. О. В. Лісовця та С. О. Борисюк. Ніжин : Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2022. С. 164–165.
 4. Циркот І. та ін. Історичний нарис щодо становлення кінезіології та її основних методів. *Актуальні питання суспільних наук та історії медицини*. 2021. № 2 (30). С. 94–98.
 5. Чистова Є. А. Дидактичні ігри як засіб розвитку мовлення у дітей дошкільного віку з сенсорною алалією. *Система освіти і виховання дітей з особливими освітніми потребами: досвід минулого – погляд у майбутнє* : до 85-річчя акад. В. І. Бондаря : зб. наук. пр. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; редкол. : Ю. Д. Бойчук (голов. ред.) та ін. Харків, 2023. С. 306–310.
 6. Чуйко А. І. Інноваційні технології у розвитку дрібної моторики у дітей молодшого шкільного віку з легкими інтелектуальними порушеннями. *Система освіти і виховання дітей з особливими освітніми потребами: досвід минулого – погляд у майбутнє* : до 85-річчя акад. В. І. Бондаря : зб. наук. пр. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; редкол. : Ю. Д. Бойчук (голов. ред.) та ін. Харків, 2023. С. 310–315.

ПРОГРАМА «УМНОЖЕННЯ НАДІЇ» – СУЧАСНА ТЕХНОЛОГІЯ РЕАБІЛІТАЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО ТА ПОВОЄННОГО ЧАСУ

Антонець Марина

Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського,

Полтавський державний аграрний університет

antmarina63@yahoo.com,

Кривошанка Тетяна

Ліцей № 14 «Здоров'я» Полтавської міської ради

0956634860t@gmail.com,

Решетова Олександра

Полтавський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 19 «Барвінок»

Полтавської міської ради Полтавської області

sashareshetovap@gmail.com

Постановка проблеми. Загарбницька війна рф з Україною триває вже більше трьох років. Населення зазнає великої біди. Ворог здійснює обстріли територій, руйнує інфраструктуру, а головне – гинуть люди. Українці зазнали страшних гвалтувань, тортурів, моральних знущань у Бучі, Маріуполі, Херсоні, на Чернігівщині. Їхні злочини не залишають байдужими громадян усього цивілізованого світу. Населення України перебуває у постійному стресі і все більше потребує духовної, матеріальної і психологічної допомоги. Нестабільна

геополітична ситуація на планеті додає психологічного навантаження. Тому актуальність теми полягає у проведенні програм, що допоможуть постраждалим людям лікувати душевні рани, бути стресостійкими і жити у нових реаліях.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В основі програми «Умноження надії» (New hope is multiplying healing to wounded hearts) є «діалогічне спілкування, метод активного слухання та наративний метод» [3, с. 12]. Л. Помиткіна зауважує, що «здатність інтерпретувати реальність за допомогою наративних структур є невід’ємною сутністю особистості, а використання специфічних наративних способів осмислення світу виступає як основний засіб осмислення власного життя або певної життєвої ситуації і як особлива форма існування людини» [4, с. 285].

Програма «Умноження надії» («Multiplying hope» включає біблійний наратив, себто використанні історій зі Святого Письма. Ведучі програми плекають у своєму житті принцип: «Все Писання натхненне Богом і корисне, щоб навчати, докоряти, направляти, виховати у справедливості» [1, 2 Тим.3:16]. Модератори програми в Україні розуміють, що Боже Слово «живе й діяльне і гостріше від усякого двосічного меча: воно проходить аж до розділу душі й духа, суглобів та кістяного мозку і розрізняє чуття та думки серця» [1, Євр.4:12]. Зміст і сенс «Умноження надії» описали Тріша і Стефан Стрінгер. Вчені стверджують, що «наша історія, Божа історія та можливість ділитися Божими історіями стають міцно сплеченим шнуром з трьох частин. Наша особиста історія знаходить мету в теодрамі, що формує та спрямовує наші особисті історії» [6, с. 7]. У програмі застосовуються «методи активного навчання, а саме праця у діадах, взаємонавчання, групова робота, елементи проблемно-орієнтованого навчання. Ці інструменти заохочують активну участь, співпрацю та критичне мислення» [5, с. 157]. Такі вправи необхідні для глибокого зцілення і кращої життєвої перспективи.

Метою дослідження є показати важливість проведення програми «Умноження надії» для різних верств населення, а саме для вимушено переміщених осіб, для постраждалих від окупантів, для українських військових, для освітян, а також для тих, хто знаходиться у стресі.

Виклад основного матеріалу. Програма «Умноження надії» проводиться в Україні два з половиною роки. М. Антонець і Т. Кривошапка навчалися цієї програми у серпні 2022 року в Польщі. Над розробкою і впровадженням програми працювали клінічні психологи та фахівці з усного мовлення зі США, які є християнами. «Multiplying hope» проводиться у світі з 2017 року.

Тематичний блок «Зцілення душевних травм» (HST) проводився для парафіян церков у вересні 2022 року, для ВПО у грудні 2022 року, для заступників директорів шкіл з виховної роботи Полтави навесні 2023 року, для викладачів Полтавського державного аграрного університету у грудні 2023 року і влітку 2024 року, для представників різних верств населення протягом 2024 року. Програму проводять вісім тренерів з Польщі, США і України. Через військову небезпеку останнім часом зустрічі проводяться на платформі Zoom в умовах діджиталізації.

Програма «Умноження надії» була презентована 23 червня 2023 року на XX Міжнародній науково-практичній конференції «Ідеї академіка В. І. Вернадського та проблеми сталого розвитку освіти і науки» у Кременчуцькому національному університеті імені Михайла Остроградського, а також 7 листопада 2024 року на Всеукраїнській науково-практичній конференції «Морально-етичний і творчий складник як основа професійного зростання майбутніх журналістів, педагогів, психологів та богословів» у Бучі в Українському гуманітарному інституті.

«Особливості програми полягають у відновленні спільнот шляхом зцілення пораниених сердець, озброюючи і наділяючи силою тих, хто отримав втіху від Бога» [2, с. 100]. Слухаючи двічі біблійні історії і відповідаючи після цього на п'ять питань, люди, які пережили різні види травм, діляться особистими історіями у парах. Тренери орієнтують учасників програми на важливу інтеракцію: «Отримав зцілення душевної рани і розраду від Бога – передай її у своєму оточенні шляхом розповіді цих біблійних історій іншим». Як наслідок, у ці важкі часи учасники групи НСТ відчують єдність, розвивають цілеспрямованість та зміцнюють свою віру, дізнавшись про Божий задум для себе. Через сім зустрічей проходить основна ідея і духовний принцип зцілення та нових початків у житті: зло, що було задумане на людину, «Бог обернув на добре, щоб зробити так, як воно і є сьогодні: спасти життя багатьом людям» [1, 1М.50:20].

Висновки і перспективи подальших досліджень. Люди, які пройшли через програму «Умноження надії», отримали зцілення душевних ран і неоціненний досвід спілкування. Членам групи надавалася можливість ділитися історіями, вчитися слухати іншого, бути почутим, сумувати та радіти разом. Учасники висловлюють подяку Богові, засновникам і модераторам. Також програма пропонує пройти такі тематичні блоки, як «Прощення» і «Жіноче лідерство».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Святе Письмо Старого та Нового Завіту / переклад Отця Івана Хоменка. Жовква : Вид-во Отців Василіян «Місіонер», 2022. 1470 с.
2. Антонєць М. О., Кривошাপка Т. І., Решетова О. В. Впровадження програми «Умноження надії» у соціальне служіння та освіту. *Морально-етичний і творчий складник як основа професійного зростання майбутніх журналістів, педагогів, психологів та богословів* : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф., м. Буча, 7 лист. 2024 р.) / упоряд. : В. В. Куриляк, Ф. М. Проданюк. Буча : ПВНЗ «УГІ», 2024. С. 99–101.
3. Антонєць М. О., Кривошাপка Т. І., Стрингер Т., Утербек Дж. Впровадження нових тренінгів у соціальне служіння та освіту. *«Ідеї академіка В. І. Вернадського та проблеми сталого розвитку освіти і науки», що присвячується 160-річчю від дня народження Володимира Вернадського* : матеріали XX міжнар. наук.-практ. конф., м. Кременчук, 23–24 черв. 2023 р. Кременчук : КНУ імені М. Остроградського, 2023. С. 12.

4. Помиткіна Л. В. Використання наративного методу у процесі дослідження особливостей професійного самовизначення студентської молоді. *Edukacja zawodowa i ustawiczna*. Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie. Warszawa, 2016. С. 283–291.
5. Mykhailenko H., Antonets M. Peculiarities of the EMI model as an educational approach in the UK and Ukraine. *Витоки педагогічної майстерності*. 2024. Вип. 34. № 2. С. 155–159.
6. Stringer T., Stringer S. New Hope: A Theodramatic Approach to Trauma Healing. July 15, 2020.

КРИТЕРІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ ВНАСЛІДОК ВІЙНИ В УМОВАХ ЦЕНТРІВ

Запiтецький Андрій

Український державний університет імені Михайла Драгоманова

a.o.zapitetskyi@udu.edu.ua

Науковий керівник: Міхеєва Оксана

Постановка проблеми. Повномасштабна війна в Україні призвела до значного зростання кількості осіб з інвалідністю, які отримали фізичні та психологічні травми. Це військовослужбовці, цивільні громадяни, жінки та діти, які постраждали від бойових дій. Соціальна реабілітація таких осіб є важливим завданням, оскільки допомагає їм повернутися до активного життя, адаптуватися до нових умов та інтегруватися в суспільство.

У сучасних умовах створюються реабілітаційні центри, які надають комплексні послуги: медичну, психологічну, соціальну підтримку, професійну орієнтацію та допомогу у працевлаштуванні. Проте існує потреба у визначенні чітких критеріїв ефективної соціальної реабілітації, що допоможе оцінити її якість та результативність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукові дослідження в Україні та світі вказують на те, що соціальна реабілітація осіб з інвалідністю повинна бути комплексною та індивідуалізованою. ВООЗ та ООН наголошують на важливості забезпечення доступу до якісної медичної допомоги, освіти, соціальних послуг та працевлаштування осіб з інвалідністю.

Вітчизняні науковці у своїх дослідженнях зазначають, що ефективна реабілітація має базуватися на принципах міждисциплінарного підходу, де важливу роль відіграють не лише медики, а й соціальні працівники, психологи, юристи та представники громадських організацій.

Аспекти соціально-педагогічної реабілітації у своїх роботах розкривали О. Кравченко, О. Міхеєва, Н. Коляда, Л. Науменко тощо.

Соціальну реабілітацію військовослужбовців та учасників бойових дій описували у своїх роботах Ю. Бريدніков, Н. Сайко, Г. Слосанська, В. Турбан та ін.

Аспекти соціальної роботи з військовослужбовцями висвітлено у працях І. Бондаренко, І. Трубавіної, І. Чайки та ін.